

СТАНОВИЩЕ

От проф. Румен Минчев Райчев

За пресъждане на образователната и научна степен „Доктор“

На доц. Димитър Иванов Добревски на тема

На тема: Тенденции при актуализирането на предмет, граници и съдържание на дизайна у нас

Димитър Добревски е известен като преподавател в катедра „Индустриален дизайн“, както и с неговите изяви в областта на фотографията. Това е причината да не остана изненадан когато видях неговата кандидатска дисертация.

Дисертацията се състои от 224 стр. текст, увод, пет раздела и 57 стр. приложение.

Още в увода на дисертацията той подчертава своето желание да изследва и анализира развитието на дизайна в България като теория, практика, цел и развитие.

В увода Добревски определя целите и задачите на изследването, основните методи на изследването и очакваните резултати.

В първата глава разглежда актуалното състояние на дизайна и неговото съдържание.

В 63 страници автора прави подробен анализ на основния термин „дизайн“, видове названия, описва и систематизира различия, прави изводи, разглежда основни жанрове и стилови направления на дизайна като тотал дизайн, индустриален дизайн, графичен дизайн, компютърен дизайн и др. Спира се подробно на видовете направления в дизайна, прави анализ, търси различия, старее се да бъде максимално изчерпателен.

С това събиране на информация за видовете дизайн Добревски се разгръща още по мащабно върху отговора на въпроса какво е

промишления дизайн. Така се връща към историята на проблема разглеждайки дизайна в своето многообразие а дизайнера като универсален специалист, за това, според автора, той е и създаващ универсални насоки.

Добревски цитира различни етапи от зараждането и разрастването на задачите на дизайнера в България. Похвално е методичното му събиране на документи за развитие на дизайна в нашата страна.

Във втора глава автора прави анализ на предмета на дизайна, привежда различни тези, често сблъскващи се с различни тълкования. Добревски възприема, че цитирам: „...често предмета и целите на дизайна се преплитат, независимо от това дизайнът е преди всичко целенасочена дейност и дизайнерите, като рационално мислещи специалисти, винаги се стремят да работят за постигането на ясни и добре формулирани цели.”Цялото изложение е разработено старателно, обхванати са всички аспекти в създаването на продукта на дизайна. Смята, че „дизайнът е съставен от три взаимно свързани и допълващи се дейности - прогнозиране, планиране и проектиране”. Развива въпросите по етапите на проектиране. Разглежда създаването на сертификат за дизайн.

Разглежда дизайнът между рационалното мислене и емоциите. Привежда мисли на различни капацитети. Развива въпроса как идеята се превръща в продукт. Разглежда художествения образ в рамките на традицията и модата. Засяга продукта на дизайна и баланса между потребители – производители и търговци. Прави своите изводи.

Следващата трета глава обхваща процеса дизайнът в действие, дизайнът и изкуството, където отново автора ни връща в обучението по дизайн в първите световни центрове по дизайн, дизайнерски изяви, изложби, организации, и дизайнерски квалификации, обучение, школи. Разсъждава за дизайна като продукт и реализация у нас и в чужбина.

В четвърта глава - дизайнът такъв, какъвто искаме да бъде, Добревски разсъждава върху тезата за развитието на човешката култура, за предизвикателствата в настоящето, за новите технологии и за ролята на дизайна. Автора стига до цитирам: че „...единственият изход е проектиране на средата от екипи архитекти, инженери дизайнери и други специалисти, синтезиращи своите знания и умения в начин на живот и образ на средата,

която ни заобикаля”. Разширявайки проблема. Добревски се спира и на различни други становища за бъдещите цели на дизайнера, на колективите, връща се към темите в нашата страна като разработените програми на ЦИПЕ и др. Прави важни изводи за това, че дизайна е жив и се развива.

Нашето становище е че доц. Димитър Добревски е положил много усилия да обхване цялостно проблемите на дизайна в България. Съществува един въпрос, отговора на който е характерен за тези, които се натоварват в обяснителните си текстове с повече цитати взети от други автори, разширено ползване на документи и информация, която може да утежни материала. Ако Добревски иска да издаде своят труд като учебно помагало, ще бъде добре, но ще се наложи да бъдат направени някои промени.

Искаме нашите думи да звучат насърчаващо а не като отрицание. Нека да се спрем върху добрите страни на настоящия докторат. С което предлагаме да бъде присъдена на доц. Димитър Иванов Добревски научната степен „Доктор” по научната специалност 05.08.04 – изкуствознание и изобразителни изкуства.

С уважение: Проф. Румен Райчев